

פרק ד – טבול-יום המחוסר-כיפורים

לאחר שביארנו בפרק הקודם שמסתבר להתיר לטבול-יום להכנס בהר הבית, עד לעזרת נשים, נבאר בפרק זה מה דינו של טבול-יום שהוא גם מחוסר-כיפורים, כמו זב, זבה ויולדת. [בכדי להבין היטב פרק זה יש ללמוד לפני כן את הפרק הקודם].

א. הגמרא בנוזר

לתועלת הלומדים נבאר את הגמרא בנוזר (מדי) בדרך פשוטה ע"פ רוב המפרשים (ונעיר על ההבדלים המשמעותיים שיש בין הפירושים השונים). עיקר הפירוש מלוקט ע"פ התוס', הרא"ש, השטמ"ק והמאירי, ואחרון חביב – הקרן-אורה.

"אמר אביי, אשכחתינהו לחבריה דרב נתן בר הושעיא דיתבין וקאמריין "ובא לפני ה' אל פתח אוהל מועד ונתנם אל הכהן" – אימתי הוא בא? בזמן שהוא טבל ועשה הערב שמש – אין, לא טבל ועשה הערב שמש – לא. אלמא קסבר טבול-יום של זב כזב דמי".

פירושו: כזב נאמר "וכי יטהר הזב מזוהו וספר לו שבעת ימים לטהרתו... ורחץ בשרו במים חיים וטהר. וביום השמיני יקח לו שתי תורים... ובא לפני ה' אל פתח אוהל מועד" (ויקרא טו, יג-יד). ועל זה נאמר בברייתא שהזב יכול לבוא לפתח אוהל מועד רק אם טבל ביום השביעי ואח"כ העריב שמשו, אבל אם טבל רק ביום השמיני אסור לו לבוא. ברייתא זו נמצאת גם בתורת כהנים (במקום) בסגנון דומה: "יכול יטבול בו ביום (ביום השמיני)? תלמוד לומר "ובא לפני ה'", כיצד הוא בא? אלא טבל ועשה הערב שמש". והנה, "פתח אוהל מועד" האמור כאן הוא פתח העזרה (דהיינו שער נקנור) שהוא עדיין בעזרת נשים (-מחנה לוי) ולא בתוך העזרה (-מחנה שכינה). שהרי הזב עד שלא הקריב קרבנו הוא מחוסר-כיפורים ואסור בעזרה (-מחנה שכינה), כמו שמובא בסוף הסוגיא (-"עוד טומאתו בו" – לרבות מחוסר-כיפורים. ופסוק זה נאמר לענין מחנה שכינה בבמדבר יט, יג). לפי זה, פירוש הברייתא הוא שהזב, כל עוד הוא טבול-יום, אסור לבוא במחנה לוי. וחבריה דרב נתן רצו ללמוד מהברייתא שכל טבול-יום דזב הוא כזב, כלומר גם זב שאינו מחוסר-כיפורים (דהיינו, זב שלא ראה שלש ראיות) אסור לבוא למחנה לוי כשהוא טבול-יום^א. כמו כן, חבריה דרב נתן הבינו שהברייתא למדה דין טבול-יום ממשמעות הכתוב – שרק ביום השמיני יכול לבוא, ולא קודם לכן.

א. והתוס' כתבו שחבריה דרב נתן רצו ללמוד מזה גם לענין אם שוחטים חזקים על טבול-יום, ועין

ב. קושיית אביי

“אמינא להון אנא (-כך אומר אביי). אלא מעתה גבי נזיר טמא נמי דכתיב “יביא שתי תורים אל הכהן אל פתח אוהל מועד” אימתי הוא בא בזמן שטבל ועשה הערב שמשו, מכדי שערי ניקנור היכא קיימי, בשערי לוייה, והתניא: טמא-מת מותר ליכנס במחנה לוייה...”.

פירושו: אביי הקשה על חבריה דרב נתן – אם הלימוד ממה שנאמר בזב הוא כפי שהבנתם, א”כ צריך ללמוד כך גם בפסוקים המדברים בנזיר שנטמא למת, שנאמר באותה לשון, שלאחר שנטהר ביום השביעי נאמר בו “וביום השמיני... אל פתח אוהל מועד” (במדבר ו, י), ולשיטתכם גם כאן צריך לומר שכל עוד הוא טבול-יום אסור להכנס למחנה לוייה – והרי זה ודאי אינו נכון, שהרי טמא-מת עצמו אפילו קודם שנטהר מותר להכנס למחנה לוייה².

ג. מסקנת הגמרא

“אלא טבול-יום של זב לאו כזב רמי, ואפילו הכי ביון דמחוסר כיפורים לא עייל”.

פירושו: אומר אביי לחבריה דרב נתן – מה שאתם רציתם לומר שכל טבול-יום של זב כזב ואסור במחנה לוייה, זה אינו נכון, אלא, רק טבול-יום שהוא גם מחוסר-כיפורים – כמו זב שראה שלוש ראיות שחייב קרבן ועליו מדבר הפסוק – רק הוא אסור במחנה לוייה, וזהו כוונת הברייתא (והתורת כהנים). וממשיך אביי להסביר:

“ואי במחנה לוייה קאי אמאי קרי ליה אהל נועד? למימרא מה התם מחוסר-כפורים לא עייל, אף למחנה לוייה נמי מחוסר-כפורים לא עייל, והתם

בקרן-אורה. אך אין זה נפק”מ לנד”ד.

ב. ואע”פ שלבאורה היה אפשר לענות לקושיית אביי ולומר ש”פתח אהל מועד” שנאמר בנזיר טמא אין פירושו ב”פתח אהל מועד” שנאמר בזב (שהוא שער נקנור). שמה שנאמר בנזיר פירושו בתוך העזרה, שהרי נזיר טמא אינו נחשב מחוסר כיפורים, ומותר לו לבוא לתוך העזרה (-מחנה שכינה) ביום השמיני. ולקמן נראה שכך פירש אביי עצמו מילים אלו למסקנה: וממילא נובל לפרש בפסוקים של נזיר בחבריה דרב נתן, ש”ביום השמיני” בא ללמד שביום השביעי, כשהוא עדיין טבול-יום, אסור לו לבוא ל”פתח אהל מועד” – כי כאן המדובר על העזרה (מחנה שכינה) ששם ודאי טבול-יום אסור. אבל תשובה זו אינה מספיקה, כי סוף-סוף לפי”ז נצטרך לומר שהמילים “ביום השמיני” שנאמר בנזיר טמא לא באו לחדש לנו שום דין בענין טבול-יום, כי את האיסור לטבול-יום להכנס לעזרה אנו יודעים כבר ממקור אחר (- “טמא יהיה” – לרבות טבול-יום, שנובא בסוף הסוגיא) והערה הוכחת אביי, שמנזיר טמא רואים שהפסוקים לא באו לחדש דין בענין טבול-יום – כל זה ע”פ התוס’ וקרן-אורה.

מנלן? דתניא "טמא יהיה" לרבות טבול-יום, "עוד טומאתו בו" לרבות מחוסר-כפורים".

פירושו: מסביר אביו שהלימוד בברייתא אינו כפי שהבינו הבריה דרב נתן – מהמילים "ביום השמיני", אלא הלימוד הוא מזה שבפסוק נאמר "פתח אוהל מועד", וביטוי זה הרי מתאים לתוך העזרה (מול פתח ההיכל), ולא לחוץ לעזרה (-שער נקנור) ששם הוב עומד! אלא, מכאן למדנו שמחנה לוי, ששם עומד הזב, שווה במקצת לאהל מועד, דהיינו למחנה שכינה. שכשם שבמחנה שכינה מחוסר-כפורים אסור, כן במחנה לוי – מחוסר-כפורים, שהוא גם טבול-יום, אסור (אבל אין הכוונה להשוות לגמרי מחנה לוי למחנה שכינה ולאסור על כל מחוסר-כפורים להכנס למחנה לוי).

ולפי דברי אביו לא קשה מנזיר טמא, כי שם הביטוי "פתח אוהל מועד" באמת מתייחס לתוך העזרה – מחנה שכינה, שלשם מותר לנזיר להכנס ביום השמיני (כי אין הוא בגדר מחוסר-כפורים), והמילים "ביום השמיני" שנאמרו שם לא באו לחדש דין בענין ביאת מקדש¹.

ג. ויש כאן גרסא אחרת במסקנה: "טבול-יום של זב כזב דמי, ואפילו הכי..." – אך גם לגרסא זו יש לפרש באותו אופן, שטבול-יום דזב כזב – אבל רק כשהוא גם מחוסר-כפורים. וניתן גם לפרש שקטע זה נאמר על-ידי הבריה דרב נתן שהסבירו את עצמם – שלא התכוונו לומר שכל טבול-יום כזב אלא רק טבול-יום שהוא מחוסר-כפורים.

ועוד כמה נקודות שנחלקו בהן המפרשים בסוגיא זו:

א. המאירי והשטמ"ק כתבו חידושי: שגם לפי ההבנה של חכמיה דרב נתן שרצו לומר שכל טבול-יום, אף שאינו מחוסר-כפורים, אסור במחנה לוי, זה רק בזב (שראה פזות משלוש ראיות), אבל בעל-קרי טבול-יום מותר במחנה לוי. ולא ביארו מהו החילוק (ואולי זו גזירת הכתוב דווקא בזב).

ב. אנו פירשנו כשיטה שנויר טמא אינו נחשב מחוסר-כפורים, כי קורבנותיו אינם באים על טומאתו, כמו קרבנותיהם של זב, וילדת ומצורע. אבל התוס' ר"ד פירש שנויר טמא נחשב מחוסר-כפורים, ובזה חמור הנויר שנטמא למת יותר מטמא-מת רגיל (וכך לכאורה פירש גם המפרש למסכת נזיר, עין ס"ט דף סג)!

ג. התוס' ר"ד מחדש עוד ומסביר את המסקנה "טבול-יום דזב לאו כזב דמי..." כך: טבול-יום מותר במחנה לוי, אך גם הנויר הטמא וגם הזב אסורים לבוא למחנה לוי קודם הקרבת קרבנותיהם, וזה משום שהם מחוסרי-כפורים וכל מחוסר-כפורים אסור במחנה לוי. אפילו כשאינו טבול-יום! ואע"פ שוראי באים מחוסרי-הכפורים לעזרת הנשים ביום השמיני בכדי להביא קרבנם, כמפורש בפסוקים, וזהו היתר מיוחד רק לצורך זה (ואפשר שטעמו של התור"ד הוא שאסור למחוסר להכנס להר הבית כל עוד אינו מביא את קרבנו – כעין "ולא יראו פני ריקם") ועיין במפרש ובקרבן אורה.

ד. מסקנה מן הגמרא

על אף החילוקים השונים שיש בין המפרשים בסוגיא, מכל מקום עולה מן הגמרא שטבול-יום שהוא גם מחוסר-כפורים אסור במחנה לוייה לכולי עלמא וכך מפרשת הגמרא את הברייתא (ותורת-כהנים), ודבר זה לומדינו מהפסוק, ומשמע שזה דין דאורייתא.

וכך הביאו התוס' בכמה מקומות את הגמרא הזו, שבה לומדים מהפסוקים שטבול-יום שהוא גם מחוסר-כפורים אסור במחנה לוייה. אלא, שהתוס' נתנו בזה סייג אחד; שמדובר רק בטבול-יום שהוא מחוסר-כפורים מאותה טומאה, כמו זב. אבל טמא שהוא טבול-יום מטומאה אחת ומחוסר-כפורים מטומאה אחרת – מותר, כמ"ש התוס' ביבמות ז: ד"ה רבי ובזבחים לב: ד"ז ורבי, וכמו שיתבאר לקמן.

ה. דין זבה

נראה שזבה שווה בזה לזב – שכשהיא טבולת-יום ומחוסרת-כפורים אסורה להכנס למחנה לוייה, שהרי על מה שנאמר בזבה "וגיום השמיני תקח לה שתי תורים... והביאה אותם אל הכהן אל פתח אהל מועד" (ויקרא טו, כט) דרשו בתורת כהנים: "מנין שהיא טובלת מבעוד יום? תלמוד לומר "והביאה אותם אל הכהן אל פתח אהל מועד" – כיצד היא מביאה אותם אל פתח אהל מועד אלא אם כן תהיה מעורבת שמש, מלמד שהיא טובלת מבעוד יום". ודרשה זו זהה למה שדרשו לגבי זב! ולכן כל מה שנאמר בגמרא לגבי זב נכון גם לגבי זבה, וכשהיא טבולת-יום ומחוסרת-כפורים, אסורה להכנס למחנה לוייה (מן התורה).

ו. דין יולדת

לגבי יולדת, שהיא נחשבת טבולת-יום-ארוך עד מלאת ימי טהרתה (ארבעים יום ליולדת זכר או שמונים ליולדת נקבה) והיא גם מחוסרת-כפורים, לכאורה היינו צריכים לומר אותו הדבר כמו בזב וזבה, ולאסור עליה להכנס למחנה לוייה.

אבל התוס' בפסחים (עב. ד"ה ואמר) כתבו להוכיח שטבול-יום מותר מן התורה במחנה לוייה, ממה שנאמר ביולדת "ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה" (ויקרא יב, ד), ומשמע שרק למחנה שכינה ("המקדש") אסורה היולדת לבוא ולא למחנה לוייה. דהיינו, התוס' הישוו בין יולדת לטבול-יום רגיל, שמותר במחנה לוייה. ולכאורה דברי התוס' הללו סותרים לדבריהם ביבמות ובזבחים – שכתבו ע"פ הגמרא בנוזר שטבול-יום שהוא גם מחוסר-כפורים אסור במחנה לוייה!

אמנם, אפשר לומר שיש כאן מחלוקת בין בעלי התוס' השונים, וכן רצה לומר האבני-נזר (יו"ד תנא). אבל עדיין יהיה קשה, מה יעשו התוס' בפסחים עם הגמרא בנוזר? וכן לאורך גיסא – איך נתאים את הגמרא בנוזר לפסוק שנאמר ביולדת (ודחוק לומר ש"מקדש" מדבר על מחנה לוי, ראה במדבר פרק יט, וברמב"ם בית הבחירה פ"א ה"ה, ובאבנ"ז שהתלבט בזה)?

והנה, בתוס' שאנ"ץ לפסחים (שם) הביא תחילה את הדין שטבול-יום שהוא גם מחוסר-כפורים אסור במחנה לוי, ואח"כ הביא את ההוכחה מיולדת לענין טבול-יום! ומזה נראה שלדעתו אין סתירה בין הדברים (והאבנ"ז לא ראה את תוס' שאנ"ץ, שהיה עדיין בכת"י. ובאנצ"ת, ערך טבול יום, העירו על הדבר!)

אלא, על כרחנו צריך לומר שיש הבדל בין זב וזבה לבין יולדת. ואף שלא מצאנו חילוק מפורש (כמו שהעיר האבנ"ז), מ"מ יתכן שזו גזירת הכתוב, או שיש הבדל בזה בין טבול-יום לטבול-יום-ארוך, וצ"ע.

ומי"מ נראה שלהלכה ניתן להתיר ליולדת שתכנס להר הבית בימי טהרתה (כלומר, לאחר שעברו שבוע או שבועיים וטבלה). שהרי לפנינו תוס' ותוס' שאנ"ץ בפסחים – שבפירוש מתירים את זה. ואילו דברי התוס' במקומות האחרים, ע"פ הגמרא בנוזר, מתייחסים רק לזב (וזבה), ולא ליולדת. וכיון שמהתוס' שאנ"ץ מוכח שיש הבדל בין יולדת לזב וזבה – מנן לנו לאסור?

אך עדיין יש להסתפק האם יולדת כשטבלה לאחר ימי טומאתה (-שבוע ליולדת זכר, או שבועיים ליולדת נקבה), יכולה להכנס מיד להר הבית, או שצריכה להמתין עד למחרת – משום שכעת היא טבולת-יום רגילה ולמחרת תהיה רק טבולת-יום-ארוך וצריך עיון. אך למעשה – הרי כיון שכיום אנו מתייחסים ליולדת כ"יולדת בזוב" (ראה טור וב"י יו"ד קצד), על כן צריכה להמתין להערב-שמש, כדין הזבה.

ז. הגמרא בנוזר מול הגמרא ביבמות

הנה, כפי שנתבאר, לפי הגמרא בנוזר, טבול-יום שהוא גם מחוסר-כפורים אסור במחנה לוי לכו"ע. ואילו טבול-יום שאינו מחוסר-כפורים מותר במחנה לוי.

ובהשקפה ראשונה אין זה עולה בקנה אחד עם הסוגיא ביבמות (ז:), בפסחים (צב). וזכחים (לב:), שהובאה בפרק הקודם. ששם אמר ר' יוחנן שלמצורע שראה קרי אין איסור דאורייתא להכנס למחנה לוי. והרי מצורע זה הוא גם טבול-יום – לטומאת קרי, וגם מחוסר-כפורים – לטומאת צרעת, וא"כ לפי הגמרא בנוזר אסור לו להכנס למחנה לוי!

וכדי ליישב את הסוגיות כתבו התוס' (ביבמות ובזבחים) שיש הבדל בין טבול-יום שהוא מחוסר-כפורים מאותה טומאה - כמו זב וזבה קודם שטבלו, לבין טבול-יום שהוא מחוסר-כפורים מטומאות שונות - כמו מצורע שראה קרי. ומה שנאמר בגמרא בנזיר זה רק בזב (וזבה), אך מצורע שראה קרי נותר במחנה לזיה. ולפירוש התוס' אין כלל מחלוקת בנושא זה, כמו שהבאנו בפוק' הקודם (-כיון שר' יוחנן ביבמות פירש את הברייתא ולא חלק עליה).

אך לדעת רש"י והר"ש משאנ"ץ, שהבאנו בפרק הקודם, הרי בסוגיא ביבמות יש מחלוקת: שלפי הברייתא מצורע שראה קרי אסור מן התורה במחנה לזיה, ולפי ר' יוחנן מותר (ואסור רק מדרבנן בעזרת נשים). וכבר הבאנו שם שנראה לומר כדברי הסדרי-טהרות, שרש"י והר"ש אינם סוברים את החילוק של התוס', ולדעתם אין הבדל בין מצורע שראה קרי לבין שאר טבול-יום שהוא מחוסר-כפורים. ולפי"ז, הברייתא ביבמות היא ממש כמסקנת הגמרא בנזיר - שטבול-יום שהוא מחוסר-כפורים אסור (מדאורייתא) במחנה לזיה, ואילו ר' יוחנן חולק על זה, ומתיר לכל טבול-יום להכנס לחדר הבית (וכן נראה גם מהגמרא. בנזיר שיש מחלוקת בדבר; שחבריה דרב נתן אמרו "אלמא קסבר...") - משמע שיש בזה מחלוקת האם טבול-יום דזב כזב, ואמנם למסקנה, אחרי דברי אב"י, טבול-יום רגיל ודאי אינו כזב, ורק טבול-יום שהוא מחוסר-כפורים יכול להיות כזב, אבל משמע שעדיין יש בזה מחלוקת⁷.

והרמב"ם בהלכותיו לא הביא דין זה, שטבול-יום שהוא מחוסר-כפורים אסור במחנה לזיה, ונראה שלדעתו הוא מותר. ובודאי צריך לומר שהרמב"ם דחה את הגמרא בנזיר מכח גמרא אחרת. ולכן נראה בדעת הרמב"ם שגם הוא לא סבר את

ד. אך אפשר לומר הסבר אחר בדעת רש"י והר"ש, ושלא כסד"ט: ולעולם נאמר שרש"י והר"ש מודים לחילוק של התוס' - שמצורע שראה קרי דינו כטבול-יום רגיל, ושונה מטבול-יום שהוא מחוסר-כפורים מאותה טומאה. ומה שקשה לפי"ז שהתנא בברייתא, שאוסר מדאורייתא על מצורע שראה קרי להכנס למחנה לזיה סותר את הגמרא בנזיר (ששם רואים שטבול-יום שאינו מחוסר-כפורים ודאי מותר מדאורייתא במחנה לזיה), את זה ניתן ליישב ולומר שמסקנת הגמרא בנזיר אינה מוחלטת. דהיינו, אב"י עצמו באמת סובר שטבול-יום שאינו מחוסר-כפורים מותר במחנה לזיה, אבל לנקודה זו אין לו הוכחה גמורה! וחבריה דרב נתן עדיין יכולים להחזיק בסברתם שטבול-יום אסור במחנה לזיה! שהרי הקושיא שהקשה אב"י מנזיר טמא היתה על דרך הלימוד מן הפסוק - שאם הלימוד הוא כהבנת חבריה דרב נתן נלמד כך גם מנזיר טמא, וזה ודאי לא נכון. אבל למסקנה, שהלימוד הוא מהמילים "פתח אהל מועד", עדיין יכולים חבריה דרב נתן לומר שמוזה לומדים שכל טבול-יום אסור במחנה לזיה, כמו במחנה שכינה, ודו"ק. ובמובן שכרי לומר הסבר זה נאמר שלא כמאירי והשטמ"ק שהובאו בהערה לעיל, שלדעת חבריה דרב נתן לא אמרו את דבריהם כבעל-קרי.

החילוק של התוס', וממילא הבין שר' יוחנן חולק על מסקנת הגמרא בנוזר, וסובר שטבול-יום שהוא מחוסר-כפורים מותר מן התורה במחנה לוייה, ורק בעזרת נשים אסור מדרבנן, ככל טבול-יום (-וכהבנת כל הראשונים בדברי ר' יוחנן - שהוא מדבר רק על עזרת נשים, כמ"ש בפרק הקודם). ופסק הרמב"ם בר' יוחנן. וכן כתב החזו"א (על מסכת נזיר), שהרמב"ם דחה את הגמרא בנוזר מכח הגמרא ביבמות (אלא שהחזו"א קיצר בדבריו, ובאנצ'ית ערך טבול-יום בארו דבריו כמ"ש. וראה עוד בעמק הנצי"ב על הספרי לתחילת פרשת נשא מה שביאר בדעת הרמב"ם).

ונראה להוסיף, שהרמב"ם הסתמך גם על משמעות המשנה בכלים (פ"א מ"ח) - שאסרה לטבול-יום להיכנס לעזרת נשים ולמחוסר-כפורים להכנס לעזרת ישראל, ולא הזכירה שיש דין מיוחד בטבול-יום שהוא גם מחוסר-כפורים. וכיו"ב דייק הר"ש (בכלים) מסתימת המשנה; שכל טבול יום - גם של זב וזבה נדה ויולדת - מותר להכנס עד לעזרת נשים. והרי זב וזבה כשהם טבולי-יום הם גם מחוסרי-כפורים, ואעפ"כ אסורים רק בעזרת נשים (ועל דיוק זה בר"ש כבר העיר הקרן-אורה).

ח. להלכה

כיון שלפי התוס' ברור שאסור לטבול-יום שהוא גם מחוסר-כפורים, כמו זב וזבה שטבלו ולא העריב שמשם, להכנס להר הבית, נראה שיש להחמיר בדבר. משום שגם אם הרמב"ם דחה את הגמרא בנוזר מההלכה, מכל מקום כיון שלתוס' נראה שזהו איסור דאורייתא, קשה להקל בדבר. וכן כתב המנחת חינוך (מצוה שסב) בפשטות כדברי התוס' ושזהו איסור דאורייתא.

אבל יולדת, אף שהיא טבולת-יום-ארוך ומחוסרת-כפורים, מותרת להכנס להר הבית אף לדעת התוס' (וודאי שלדעת הרמב"ם), כפי שבארנו. (וראה לעיל בחלק עקרי-ההלכה פרק ה סעיף ג). וכן, טבול-יום שהוא מחוסר-כפורים מטומאות שונות (כמו מי שהיה פעם זב ועדיין הוא מחוסר כיפורים, ובעת הוא טבול-יום לטומאת קרי) מותר להכנס להר הבית (-שגם לדעת התוס' אין בזה איסור)¹.

ה. לסיים עלינו לחזור לדברי התוס' רי"ד שהבאנו לעיל בהערות. הוא סובר שלמסקנה כל מחוסר-כפורים אסור במחנה לוייה, ורק להביא קרבנותיו התיירה לו התורה להכנס, ולפי זה מחוסר-כפורים חמור בזה מטבול-יום. ואם נחוש לדעה זו יהיה אסור לאישה שהיתה אי פעם זבה או לאיש שהיה זב להכנס להר הבית עד ליום שבו יביאו קרבנם, וממילא כיום שאין לנו מזבח בעוה"ר - לא יוכלו להכנס.

אך נראה שלהלכה ניתן לסמוך על דברי שאר הראשונים שנקטו בפשיטות שמחוסר-כפורים לברו מותר במחנה לוייה, כמשמעות המשנה בכלים א, ח, וכמ"ש חוס' ובחים לב: וחר"ש בכלים, ובפסק